

Šest mesecev pozneje je Baptist Lulli nosil črno suknjo, kakeršno so nosili tajniki, in je imel pod seboj 12 goslarjev, katere je ravnal in s katerimi je godel takó lepe arije, od njega samega zložene, da je Njega Veličastvo, kralj Ludvik XIV., gospodično zanj poprosil in ga postavil na čelo svojim štirindvajseterim góslarjem, ki so v ónem času malu ne po vseni svetu sloveli.

O sijajnih slavnostih, ki so se vrstile druga za druga na dvoru Ludvika XIV., imel je Lulli mnogokrat priliko pokazati svoj talent za lirično dramo, zlagal je glasbo za medigre in balete, v katerih se kralj sam ni sramoval; prevzeti kake naloge, in Moliere se je zaradi spevnega in plesnega dela svojih iger na njega obračal. Da-si je bil zeló veselega in originalnega duhá vender je tudi pokazal, da zna izraževati velike dušne občutke. Gospa Sevigne, ko pripoveduje o pogrebu kancelarja Ségnier-a, pravi o Lulli-ji: „Kar se njegove muzike tiče, to je stvar, ki se ne da primerno povedati. Baptist je poslednjič povzdignil vso kraljevo godbo. Lepi „Miserere“ je bil tu še pomnožen, in ko se je slišal njegov „Libera“, so se oči poslušalcem s solzami polnile, mislim, da v nebesih nimajo lepše godbe.“

Ludvik XIV. je hotel na sijajen način priznati zasluge Lullijeve in mu je dal privilegij kraljeve akademije za glasbo, ki ga je dozdej imel abbé Perrin. Od tega časa se šteje ustanovitév francoske velike opere, in to slavo si delita Guinault in Lulli.

Leta 1687. se je Lulli nevarno v ного ranil, ko je takt dajal s svojo paličico, in čutil je, da mu je umreti. Takó rekoč na smrtnej postelji zložil je pesem: „Umreti ti je ribič moj,“ in jo je še sam pel s slabéčim glasom. Nekoliko dni pozneje je umrl. Njegova vdova, hči Mihaela Lamberta, prvega njegovega mojstra, dala mu je napraviti veličasten spominek v cerkvi „malih bratov,“ kjer je želel biti pokopan. Santeuil je zložil njegov grobni napis v šestih latinskih verzih, katerih zapopadek je ta:

O smrt, da si slepa, to znamo; ali ko si nam pobrala Lullija, znamo še le, da si gluha.

X

O možičku in levu.

(Basen.)

Zível je možiček na sámoči blizu gozda. Sekal je drva in zemljo oral. Ondu je prebival tudi lev ter mu teptal žito in klal čredo na paši. Možiček se je zaradi tega začel razno kaj umišljati, kakó bi ga ulóvil. A | kadar lev zapazi, da ne bode uhajal tacim umétalnim zvijačam, pobere svoje déte, sina levíča, ter pobegne v druge kraje. Levíč je vzrastel in povprašal očeta: „ali sva iz té dežele domá?“ Lev odgovori: „ne iz té dežele, nego semkaj sva pribežala od možička zeló razumnega, ki zna toliko zvijač, da ti ne morem povedati.“ Levíč bi rad bil zvedel, kdo in kakšen si je ta možiček; a lev mu reče: „néma tólike telesne sile, kólikeršno ima naš rod; a zvit je, kakor ovnov rog.“ Levíč odgovori: „pojdem ter mu povrnem žal za sramoto!“ Lev mu reče: „ne hodi! Možiček je premetèn, pa bi te naglo ujél in ubil.“ A levíč odgovori: „takó mi glavé, da pojdem!“ Lev mu zopet

reče: „kesàl se bodeš, ako nehčeš poslušati.“ Levič je preslišal te besede in šel za možičkom. Mej pótjo vidi na paši konja, slócega na hrbtu, in ga povpraša: „kdo te je takó pohábil?“ Konj odgovori: „možiček. Želéza je narédil, jermenje in pletene konôpce, da me zveže ter ná-me séde, pa me goni, kamor hoče, in zató je moj hrbet slók.“ Levič mu reče: „plènt vzemi tega možička! Ali nijsi tí mojega očeta leva žival?“ Konj odgovori: „tvojega očeta žival sem in tvoja tudi.“ Levič ga potolaži: „takó mi glavé, povrtni hočem jaz možičku sramoto in krivico, katero ti je stvóril!“ Potem levič ofide in skóraj najde vola, ki je grmovje obiral, ves prógast od samih udarcev in za róge privezan k deblu. Povpraša ga levič: „kdo tí je takó nahúdil?“ Vol odgovori: „možiček me vkléplje v jarem ter poganja s težkimi udarci brézove šibe, da mu vozim, brazde réžem in izoravam kámenje.“ Levič mu reče: „kamor koli pridem, povsod možiček! Ali nijsi tí mojega očeta leva žival?“ Vol odgovori: „tvojega očeta žival sem in tvoja tudi, ako Bog hoče.“ Levič jezen zavpije: „kóliko krivice vzpriémujemo od tega možička, a ne mí samó, nego vsak, kdor je naš! Žal mu bodi, kdér ga najdem!“ Oziráje se ugleda na tleh človeško stopínjo ter vola povpraša: „kdo je semkaj stopil?“ Vol odgovori: „možiček.“ Levič iztégne pedánj, izmeri stopínjo ter se začudi: „mala stopínja a velíka zlobínja! Pokaži mi tega možička!“ Vol mu odgovori: „evo ga tam!“ Levič pogleda k višku, a možiček stóji na hribu in sekiro brusi. Levič nanj zakričí: „možiček! ti si obilo sramote in krivíce stvóril očetu in vsem našim živalim. Zakáj si tak?“ Možiček, drzek in hraber, pokaže kij, sekiro in dolg nož, rekóč: „po odgovor si pridí semkaj góri, ako želiš, da te s kijem zatolčém, z nožem oderem in z nabrušeno sekiro na drobne kosce razčetrám.“ Levič se nekoliko ustraši njega drznosti in reče: „pojdi z menój k očetu levu, da on rzsodi, ker je sodec nad živalími.“ Možiček odgovori: „prisézi, da se me ne dotakneš ter mi žalega ne stvoríš, dokler ne bodeva pri tvojem očetu levu. Tudi jaz ti hočem takó priseči.“ Potlej oba prisežeta in se upótita k levu. A možiček ne dolgo hodèč, kréne s ceste po stezàh, kdér je bil nastavlil prógle in zádrge. Levič mu reče: „oplétaj, koder hočeš, jaz pojdem za tobój.“ Možiček odgovori: „hodi ali ne hodi, kakor se ti zdí.“ Skóraj potem se levič zamotá v zádrgo, ki mu je obé prednji nogi takó zažéla, da nij mogel prestopiti. Zatorej zavpije, kolikor more: „možiček, na pómoč!“ Možiček povpraša: „kaj tí je?“ Levič odgovori: „kaj si vém, kaj mi je prednji nogi takó zvezalo, da ne morem nikamor geniti. Pomozi mi, prosim te!“ Možiček reče: „prisegel sem, da se te ne dotaknem, dokler ne bodeva pri levu, tvojem očetu. Ne morem tí pomoči.“ Levič je ob samih zadnjih nogah skakúcal, kakor je vedel in znal. A skóraj potem se je v drugo zanko ujél za obé zadnji nogi, da zopet nij mogel prestopiti, in je zavpil: „možiček, na pómoč!“ Možiček povpraša: „kaj tí je spét, kà vedno kričíš?“ Levič odgovori: „kaj si vém, kaj mi je tudi zadnji nogi takó na téšno zvezalo, da morem zdaj še menj geniti, nego lí poprej.“ A možiček useka v grmu kól ter ga začne krepko udrihati. Levič, razumévši, da je ujét, zaprosi: „možiček moj ljubi! ne tolci po glavi, ni po hrbtu, ni po rébrih, nego tepi me po ušesih, ki so bila gluha mojega rodítelja prepóvedí, ne k tebi hoditi, da me ne ujameš, ker si zvít, kakor ovnov rog; nabíjaj me tudi po srci, ki je preziralo očetove

besede, kadar je dejal: kesal se bodeš, ako nehčeš poslušati.“ Možičku se je to pristojno zdelo, in zató je mahal po ušesih in po srei, dokler ga je do-
tolkel. Zadnje levíčeve besede so bile: „takó bodi vsacemu, kdor presluša
roditelja!“

Pilpoh.

Kamenje za kosilo.

Tomažek se je igral na cesti. Mimo njega pride ubog, star človek, ki je bil hróm in se je moral opirati na brle. Siromak je molil klobuk od sebe, da bi mu kdo kaj vbogajme dal, in če mu je kdo kak krajcar ali kosec kruha vrgel vanj, lepo se mu je zahvalil in mu prosil blagoslova od Bogá. Ali Tomažek ni imel usmiljenja z ubožnim človekom; ne samo, da mu ni nič dal vbogajme, nego zagrabil je polno pest kamenja in ga vsipal prosjaku v klobuk. Starac na vse to ničesar ne reče, globoko vzdahne in izsiplje kamenje iz klobuka. Hudobnega Tomažka je to mirno starčково obnašanje zeló razjezilo. Zdajci pristopi k prosjaku, udari mu po klobuku, da mu ga izbije iz rok.

Vse to so videli Tomažkov oče, ki so stali na vrtu za ogrado. Pokličejo starega človeka v hišo in mu rekó, da naj séde za mizo na Tomažkovo mesto. Starček to storí in oče mu dadó pladnik in žlico Tomažkovo. Matí prinesó kosilo na mizo in oče rekó prosjaku, da si naj zajame in naj jé s Tomažkovo žlico. Tomažek je pa moral v kotu na tléh sedeti in oče so mu dali kamen za kosilo, ker je tudi on dal siromaku kamenja mesto kruha. Tomažek se je zeló jokal in prosil očeta, naj bi mu ta pregrešek odpustili. Ali oče tega niso hteli. Še le, ko se je ubogi starček zanj potegnil, dopustili so mu oče, da je smel k mizi sésti zraven prosjaka. Tomažek je obljubil s solzami v očéh, da ne bode nikdar več razžalil kacega siromaka.

Veseli in žalostni dnevi drobne cvetlice.

(Pripovedka.)

Cvetlica je tožila zemlji, da je premrzla. Zemlja odgovorí: „Cvetlica ljuba! jaz te ne morem greti, kajti sever ljuto piha; a tvojo bédo potožim oblakom nad nami.“ In zemlja je govorila oblakom: „zakaj mi zakrivate solnce? Uboga cvetlica trepéče od mraza.“ A sivi oblaki so prošnjo matere zemlje povédali nébu, in rekli, naj se usmili cvetlice. A nebo je solncu velélo topléje sijati in ogréti ubogo cvetlico. Solnce to slišavši poprósi Bogá, da bi mu svobodno bilo, ogréti zemljo.

V tem je otrpla cvetlica zadremala, a mrzli séver je nanesel listja in oblaki so jo ogrnili z belim plaščem ter jo odéli, da bi gorkéje počivala, dokler ne pride drugo vrame.

Bog se napósled usmili cvetlice in velí solncu topléje sijati, a mrzli sever pošlje v ledéne dežele ter oblake nad zémeljo, da bi cvetlici plašč odgnili.

Sedaj se cvetlica vzbudí ter pomolí preljubo lice iz črne zemlje, na katero je solnce sijalo in prijazno kímalo cvetlici, ki se je polagoma izstegnula in pozdravljala njega nebesko svetlobo.

Jos. Lavrič.